

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2009. évi július hó 1. és december 7. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és 2009. december 7. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A különösen nagy kárt okozó csalás bűntette miatt vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2008. évi december hó 11. napján kihirdetett 3.B.1097/2006/80. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett I.r., II.r. vádlottak vonatkozásában megváltoztatja a következők szerint.

I.r. és II.r. vádlottakkal szemben kiszabott börtönbüntetés tartamát személyenként 1 (egy) év 8 (nyolc) hónapra enyhíti.

I.r. és II.r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 - 4 (négy-négy) évi próbaidőre felfüggeszti, és e vádlottak vonatkozásában a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazását mellőzi.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Tájékoztatja a Budapest Bank Rt. magánfelet, hogy amennyiben a határozat közlésétől számított hatvan napon belül nem igazolja, hogy az igényét érvényesítette, a vádlottak vagyontárgyaira elrendelt zár alá vételt a Be. 159. § (4) bekezdésének e) pontja és (5) bekezdése alapján fel kell oldani.

A másodfokú eljárás során felmerült 97.465 (kilencvenhétezer-négyszázhatvanöt) Ft bűnügyi költségből az I.r. vádlottat 42.240,-(negyvenkettőezer-kettőszáznegyven) Ft.terheli, míg a fennmaradó 55.225 (ötvenötezer-kettőszázhuszonöt) Ft. az állam terhén marad.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság a rendelkező részben írt ítéletével I.r., II.r. és Dr. III.r. vádlottakat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett csalás bűntettében.

Ezért I.r. és II.r. vádlottakat 2 év 3 hónap börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra, Dr. III.r. vádlottat pedig 3 év börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélete.

A sértett polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította, továbbá rendelkezett az eljárás során keletkezett bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész valamennyi vádlott vonatkozásában büntetések súlyosítása végett fellebbezett.

I.r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett, II.r. vádlott és védője felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést, Dr. III.r. vádlott felmentés, védője elsődlegesen felmentés másodlagosan enyhítés érdekében élt perorvoslattal.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.152/2007/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn.

Indítványozta, hogy az ítélet tábla a bizonyítást egészítse ki oly módon, hogy hallgassa ki a Kft. felszámolóját valamint rendelje el igazságügyi könyvszakértői vélemény készítését.

A fellebbviteli főügyészség képviselője a tárgyaláson a tényállás több ponton történő kiegészítését, a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés súlyosítását, valamint velük szemben a zár alá vett vagyontárgyak vonatkozásában vagyonek Kobzás elrendelését indítványozta.

Az I.r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában kifogásolta, hogy nem került egyesítésre jelen ügygel az adóbevételt különösen nagy mértékben csökkentő adócsalás bűntette és más bűncselekmények miatt a Vám- és Pénzügyőrség Észak-alföldi Regionális Nyomozóhivatalánál .bü szám alatt a vádlottakkal szemben folyamatban lévő büntetőeljárás. Álláspontja szerint a két ügy annyira összefügg, hogy egy eljárásban történő elbírálásuk kötelező lenne, ugyanis e nélkül a cselekmény kétszeres elbírálás alá fog esni.

Kifejtette továbbá azon véleményét, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan. Egyetértett a főügyészségi átiratban foglaltakkal, és indítványozta tanúként kihallgatni tanúkat.

Mindezeket túl, több ponton támadta az elsőfokú ítélet tényállását és különösen az indokolást.

Mindezek alapján elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan az ítélet enyhítését, harmadsorban pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

A II.r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában szintén egyetértett a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakkal. Ezen túl tanúk elfogulatlanságát megkérdőjelezte.

Mindezek miatt az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését indítványozta.

A III.r. vádlott fellebbezésének írásbeli indokolásában az első fokon megállapított tényállást támadta, kifejtette, hogy bűncselekményt nem követett el és kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

A bejelentett jogorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348.§. (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált.

A felülbírálat során megállapította, hogy a megyei bíróság a bizonyítási eljárást nagyrészt a perrendi szabályok megtartásával folytatta le.

Nem helytálló az a védelmi okfejtés, mely szerint törvénysértő volt jelen ügynek a vádlottakkal szemben folyamatban lévő másik üggyől való külön tárgyalása. A hivatkozott másik büntető ügy tárgya a Kft. vonatkozásában elkövetett adócsalás, mely a jelenleg felülbírált ítéletben a Budapest Bank sérelmére megvalósított csalási cselekmény előzményeként szerepel, azzal kapcsolatosan az elsőfokú bíróság bűnösséget nem állapított meg, és büntetést nem szabott ki.

Súlyos eljárási hibát vétett azonban az elsőbíróság azzal, hogy a kihallgatott tanúkat nem figyelmeztette a Be. 85.§-ának (3) bekezdése alapján arra, hogy a mentő körülmény elhallgatását a törvény szabadságvesztéssel rendeli büntetni. A törvény szerint ugyanis a figyelmeztetést és a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni, és ennek elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe. Ennek megfelelően az eljárás során kihallgatott egyetlen tanú vallomása sem volt figyelembe vehető, minek folytán az első fokon megállapított tényállás a Be. 351.§ (2) bekezdésének a) pontja szerint felderítetlen, így megalapozatlan volt. Ennek kiküszöbölése érdekében az ítélőtábla tárgyalást tartott, a tanúk újbóli kihallgatása véget.

A Be. 281.§ (8) bekezdése és 85.§ (5) és (6) bekezdése alapján engedélyezte a tanúknak, hogy írásban tegyenek vallomást.

Az írásban tett tanúvallomások már szabályszerűek, az eljárási törvénynek megfelelnek és így a tényállás megállapításához felhasználhatóak.

Ezen túl, a megyei bíróság által megállapított tényállás a Be. 351.§ (2) bekezdésének b) pontjában írtak szerint is megalapozatlan, ugyanis a tényállás hiányos.

Az ítélőtábla a Be. 352.§ (1) bekezdésének a) pontja szerint, az iratok tartalma alapján a tényállást a következőkkel egészíti ki:

- I.rendű vádlott Kft ügyvezetője volt 2004. augusztus 30-ig. A Kft. többségi tulajdonosa Dr. IV. volt úgy, hogy 2004. május 10-től I.r. vádlott 100.000 Ft. értékben Dr. IV.rendű 3.000.000. Ft-os törzsbetétjéből üzletrészt szerzett.

- A II. és III.r. vádlottak a székhelyű Kft-vel abból a célból és olyan feltételekkel folytattak tárgyalásokat, hogy a normatív támogatás gyakorított igénylésének lehetőségét az Kft-n keresztül biztosítsák. Az Kft üzletrészesének megvásárlása úgy történt, hogy II.r. vádlott 24% arányban az Kft tagjává vált, és további tulajdonosként 24 % arányban és 24%

arányban léptek be, de a korábbi ügyvezető pozíciója fennmaradt. A vételár összesen 3.000.000 Ft volt.

- Az illetékesség megváltozását követően a július hónapra esedékes dotációt a Kft. a Dél-Pest Megyei APEH-től igényelte 2004. július 21-én 378.668.000 Ft összegben, azonban a Dél-Pest Megyei APEH az illetékesség hiánya miatt azt áttette a Szolnok Megyei APEH-hez, ahol a dotáció kiutalását megtagadták, mert az arra a hónapra járó munkabérek és járulékok nem kerültek kifizetésre. Ugyanekkor az igényelt összeg 50%-át bírságként szabta ki az APEH. Ez az APEH jelentésből állapítható meg.

- A Kft 2004. augusztusában is igényelt dotációt a Dél-Pest Megyei APEH-től, ahol ismételen kiutalás előtti ellenőrzésre került sor, majd a kiutalást 2004. decemberében az APEH megtagadta, és a Kft-t 50% bírság megfizetésére kötelezte. Ekkor az ügyintézés már az új ügyvezető végezte, illetve a határozat kézbesítése a részére történt.

- A Kft-nek már 2004. május-június hónapokban adótartozása volt, valótlanul tüntette fel úgy a dotáció igénylésénél, mint a hiteligényléskor az ennek alátámasztására szolgáló már említett dotációigénylő lapokon azt, hogy a javára adótöbblet mutatkozik, amelynek alapja azt volt, hogy a járó és a kötelezettségként szereplő adók kimutatását nem helytállóan készítette el. Nevezetesen a 2004. május havi bevallás támogatási igénylésben szereplő túlfizetés nem valós, a hivatkozott összeg a hibák kijavítása után nulla forint egyenlegként alakul.

- A hitelkeretet a Budapest Bank Rt a Kft nála nyitott folyószámlájára utalta és az abból való rendelkezéseket még a Kft korábbi ügyintézője és a korábbi rendelkezésre jogosultak teljesítették.

- A Kft gyakorított dotációigénylését a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei APEH 2004. június 4-én 2004. június hó 1-jei hatállyal megvonta.

A Kft-ben fennálló üzletrészek értékesítése úgy történt, hogy a 2.900.000 Ft értékű üzletrészt II.r., Dr. III.r. vádlottól míg a 100.000 Ft. értékű üzletrészt I.r. vádlottól vásárolta meg. Az új ügyvezető lett.

- a Kft nevében 2004. szeptemberében a Kereskedelmi és Hitel Bank budapesti fiókjánál folyószámlát nyitott, amelyre ezt követően még mintegy 300.000.000 forint értékben érkeztek bevételek, azokat azonban különböző részletekben felvette.

- A vádlottak a r Kft eladásakor elől eltitkolták a Budapest Banktól felvett 150.000.000 Ft kölcsön tényét.

Ugyanakkor mellőzi a tényállásból az ítélet 6. oldala utolsó bekezdéséből az „arra a Kft vagyoni helyzetére tekintettel reális lehetőség sem volt ” részt.

Mindezekon túl az ítéltábla bizonyítást rendelt el I.r. és II.r. vádlottak egészségügyi állapota tekintetében. E körben a beszerzett orvosszakértői vélemények alapján a tényállást a következőkkel egészíti ki.

I.r. vádlott az alábbi betegségeiben szenved:

Inzulinfüggő cukorbetegség szövődött szemfenéki elváltozásokkal, sokideg bántalommal, elsődleges magasvérnyomás-betegség, szorongással, kóros testi tünetképzéssel járó lelkiéleti zavar, elhízás, koponyatörés, agyrázódás utáni állapot, közlekedési baleset utáni állapot, jobb oldali térdízületi elfajulás, térdízületi műtét utáni állapot.

Össz-szervezeti egészségkárosodása 54 ötvennégy%, III. csoportú rokkant.

Önellátásra, könnyű fizikai munkára képes.

Végrehajtandó szabadságvesztés büntetés elviselésére bizonyos feltételek fennállta esetén (napi többszöri étkezés biztosítása, az inzulin adagolás ön maga számára lehetővé tétele, időszakos vércukor és egyéb laboratóriumi vizsgálatok lehetőségének biztosítása) képes.

Betegségei BV körülmények között kezelhetők, illetve egyensúlyban tarthatók.

II.r. vádlott az alábbi betegségeiben szenved:

A bal szem gyakorlati vaksága fényérzékelés megtartottsága mellett, a jobb szem jelentős fokú látáscsökkenése, a jobb szem csőlátása, szemtengelyferdülés, szaruhártya hegek és homályok, elsődleges magasvérnyomás-betegség, kevert szorongással és lehangoltsággal járó lelkiéleti zavar, alsóvégtagi visszértágulatok, lapos talpak, háti gerincferdülés, a csigolyák közti porckorongok kezdődő elfajulása, alultápláltság, szemgödri daganat eltávolítása utáni állapot, a jobb comb tompa erőbehatásra létrejövő sérülése utáni állapot.

Önmagát ellátni (táplálkozás, étkezés, öltözködés) képes, közlekedésben, tájékozódásban, bevásárlásban segítségre szorul.

Fizikai munkavégzésre nem képes.

Végrehajtandó szabadságvesztés büntetés elviselésére - testi és lelki betegségei ellenére - képes, azonban a fentiekben részletezett tevékenységek végzésében segítségre szorul.

Betegségei BV körülmények között kezelhetők, illetve egyensúlyban tarthatók.

Az így kiegészített illetőleg helyesbített tényállás már alkalmas arra, hogy a Be. 351.§-ának (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság határozatának alapját képezze.

A megyei bíróság helytállóan minősítette a terheltek cselekményét.

Kétségtelenül megállapítható, hogy a vádlottak több tekintetben megtévesztették a hitelt nyújtó pénzintézetet.

Ugyancsak alátámasztja a vádlottaknak azt a szándékát, hogy nem fizetik vissza a felvett kölcsönt az a tény, hogy elől eltitkolták annak tényét.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlottak nem akarták visszafizetni a felvett kölcsönt. Ugyanakkor mellőzte az ítéletábra a tényállásból azt, hogy arra a Kft. megrendült anyagi helyzete miatt nem is lett volna lehetőség. Ennek megállapításához valóban szükséges lett volna a felszámoló meghallgatása illetőleg esetlegesen könyvszakértői vélemény készítése és értékelése. Azonban, mivel kétséget kizáró módon megállapítható, hogy már a hitel felvételekor tudatában voltak a vádlottak annak, hogy nem akarják visszafizetni azt, nem szükséges vizsgálni, hogy a cég eladása után a cégnek lett volna-e lehetősége a hitel visszafizetésére.

A vádlottak ugyanis a csalás cselekményét akkor is megvalósították, ha a cégnek volt lehetősége esetlegesen a visszafizetésre, hiszen a szándékuk nem volt meg rá.

Nagyrészt helyesen tárta fel az elsőfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket. További enyhítő körülmény azonban az I. és II.r. vádlottak vonatkozásában, hogy egészségi állapotuk jelentősen megrendült. Figyelembe kell venni az ítélet belső arányosságának szempontjából azt is, hogy bár az I. és II.r. vádlottak tudatosan közreműködtek a bűncselekmény elkövetésében, az elsősorban dr. III.r. vádlott érdekeit szolgálta, ő játszotta az irányító szerepet.

A kiszabott fő- és mellékbüntetés a III.r. vádlott esetében igazodik a cselekmény konkrét tárgyi súlyához, valamint a személyében rejlő társadalomra veszélyességhez, és szükséges, egyben elegendő a büntetési célok eléréséhez. Ezért annak súlyosítása vagy enyhítése nem indokolt.

Az I. és II.r. terheltek vonatkozásában azonban a másodfokú bíróság úgy találta, hogy az enyhítő körülmények túlsúlya okán indokolt a Btk. 87.§ (1) bekezdésének és (2) bekezdése c) pontjának alkalmazásával a törvényben meghatározottnál rövidebb tartamban kiszabni a szabadságvesztés büntetést. Bár az orvos szakértői véleményekből kitűnően megállapítható, hogy e vádlottak betegségei meghatározott feltételek mellett a büntetés végrehajtás keretei között kezelhetők, azok súlyossága olyan életvezetési nehézséget jelent, melyre figyelemmel alaposan feltehető, hogy a terhelteket a kiszabott büntetés annak végrehajtása nélkül is visszatartja további bűncselekmények elkövetésétől. Ezért I.r. és II.r. vádlottak vonatkozásában az ítéletábra az alkalmazott szabadságvesztés büntetést a Btk.89. § (1) bekezdése alapján felfüggesztette. A próbaidő tartamát a (2) bekezdésben írt keretek között, a cselekmény súlyához és a büntetés mértékéhez igazítva 4 évben határozta meg. Ennek folytán értelemszerűen mellőzte a közügyektől eltiltás mellékbüntetést, mivel az a Btk. 62. §-a szerint kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés mellett alkalmazandó.

Nem értett egyet az ítéletábra a fellebbviteli főügyészség képviselőjének a zár alá vett dolgok vonatkozásában vagyoneklkobzásra irányulóan tett indítványával. Kétséget kizáró módon megállapítható ugyanis, hogy a szóban forgó vagyontárgyakat a terheltek a vád

tárgyává tett bűncselekmény elkövetését megelőzően szerezték, így azokra nézve a vagyonelkobzásnak a Btk. 77/B. § (1) bekezdésében írt feltételei nem állnak fenn.

Így a zár alá vétel fenntartása a polgári jogi igény kielégítését szolgálja. Mivel e tekintetben a megyei bíróság a magánfél felhívását elmulasztotta, a másodfokú bíróság ezt pótolta.

Bár a büntetőeljárás törvény kifejezett rendelkezése miatt a másodfokú felülvizsgálat körébe nem esik, azonban mindenképpen meg kell jegyezni, hogy nem látja át az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság miért utasította egyéb törvényes útra a sértett polgári jogi igényét, holott annak összege megnyugtatóan tisztázódott, csakúgy, mint a kárt okozó személyek köre.

Mindenképpen súlyosan megsértette indokolási kötelezettségét az elsőfokú bíróság, amikor ezt a rendelkezését pusztán a jogszabályhely felhívásával indokolta, annak valós okát nem magyarázta meg.

Szintén megsértette indokolási kötelezettségét azzal, hogy az előterjesztett további bizonyítási indítványok elutasításának indokát nem adta. Az, hogy a tényállás tisztázódott és további bizonyítás szükségtelen, nem igazi indok, meg kell okolni azt, hogy miért nem szükséges a kért illetve felajánlott további bizonyítás, miként azt az ítéletábra jelen határozatában fentebb megtette.

A fentebb írtaknak megfelelően az ítéletábra a megyei bíróság ítéletét a Be. 372. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 371.§-ának (1) bekezdése alkalmazásával helyben hagyta.

Debrecen, 2009. december 7

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

dr. Gömöri Olivér sk.
a tanács tagja-előadó

dr. Háger Tamás sk.
a tanács tagja

Záradék: A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 3.B.1097/200680/42. számú ítélete 2009. december 7. napján a másodfokú ítéletben írt változtatásokkal jogerős és a felfüggesztett szabadságvesztések kivételével végrehajtható.

Debrecen, 2009. december 7.

Dr. Kardos Sándor sk.
tanácselnök

A kiadmány hitelül
tisztviselő

